Cuntas Leithreasa 2019

Vóta 29

Cumarsáid, Gníomhú ar son na hAeráide agus Comhshaol

Réamhrá

Mar Oifigeach Cuntasaíochta do Vóta 29, ceanglaítear orm an cuntas leithreasa don Vóta a ullmhú gach bliain, agus an cuntas a chur faoi bhráid an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste lena iniúchadh.

De réir an cheanglais seo, d'ullmhaigh mé an cuntas atá ceangailte leis seo ar an tsuim a caitheadh san bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2019 i gcomhair thuarastail agus speansais Oifig an Aire Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil, i gcomhair seirbhísí áirithe arna riaradh ag an Oifig sin agus chun deontais áirithe a íoc

Cuirtear an toradh maidir le caiteachas i gcomparáid leis na suimeanna

- arna ndeonú ag Dáil Éireann faoin Acht Leithreasa, 2019, lena n-áirítear an tsuim a d'fhéadfaí a úsáid mar leithreasaí-i-gcabhair ar mhaithe le caiteachas don bhliain, agus
- arna soláthar ar mhaithe le seirbhísí caipitil in 2019, as leithreasaí neamhchaite a bhain le 2018, faoi na socruithe a bunaíodh le halt 91 den Acht Airgeadais, 2004 maidir leis an tsuim a bheidh le géilleadh a iarchur.

Dlitear farasbarr €59.017 milliún a ghéilleadh don Státchiste.

Is cuid den chuntas iad an Ráiteas faoi Pholasaithe agus faoi Phrionsabail Chuntasaíochta agus nótaí 1 go 7.

Ráiteas faoi Pholasaithe agus faoi Phrionsabail Cuntasaíochta

Cuireadh na polasaithe agus na prionsabail chaighdeánacha chuntasaíochta maidir le cuntais leithreasa a tháirgeadh, mar atá leagtha amach ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i gCiorclán 27 de 2019, chun feidhme agus an cuntas á ullmhú, cé is moite de seo a leanas:

Dímheas

Déanann an Roinn dímheas a ríomh ar bhonn bliantúil le dímheas iomlán bliana gearrtha ar gach sócmhainn i mbliain an tsealbhaithe.

Déantar mótarfheithiclí a dhímheas thar 5 bliana ar ráta 20% in aghaidh na bliana. Déantar córais saindeartha TF áirithe agus saintrealamh chun suirbhéireacht a dhéanamh ar ghrinneall na farraige a dhímheas thar thréimhse 10 mbliana ar ráta 10% in aghaidh na bliana, agus déantar an trealamh TF nó oifige eile ar fad a dhímheas thar 5 bliana ar ráta 20% in aghaidh na bliana.

Ráiteas ar Rialú Inmheánach Airgeadais

Freagracht as an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais

Mar Oifigeach Cuntasaíochta, aithním an fhreagracht atá orm a chinntiú go mbíonn córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh airgeadais á chothabháil agus á fheidhmiú ag an Roinn.

Déantar an fhreagracht seo a chleachtadh i gcomhthéacs na n-acmhainní a bhíonn ar fáil dom agus i gcomhthéacs mo chuid oibleagáidí eile mar Ard-Rúnaí. Freisin, ní fhéadfaidh aon chóras rialaithe inmheánaigh airgeadais ach ráthaíocht réasúnta seachas dearbhráthaíocht a thabhairt go gcumhdaítear sócmhainní, go n-údaraítear agus go dtaifeadtar idirbhearta go cuí, agus go ndéantar earráidí nó mírialtachtaí ábhartha a

chosc nó go mbraithfí in am trátha iad. Is próiseas leanúnach é córas na rialuithe inmheánanacha airgeadais a chothabháil agus coinnítear an córas agus a éifeachtacht faoi athbhreithniú leanúnach.

Seirbhísí comhroinnte

Tá mo chuid freagrachtaí comhlíonta agam i dtaca le riachtanais an chomhaontaithe um bainistiú seirbhísí idir an Roinn seo agus an Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte maidir le seirbhísí comhroinnte acmhainní daonna agus párolla a chur ar fáil. Bím ag brath ar litir dhearbhaithe ón Oifigeach Cuntasaíochta don Vóta don Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte ó thaobh na rialuithe cuí a bheith i bhfeidhm agus seirbhísí comhroinnte á soláthar don Roinn.

Seo a leanas an staid maidir leis an timpeallacht rialaithe airgeadais, an creat um rialuithe riaracháin, tuairisciú bainistíochta agus rialuithe inmheánacha:

Timpeallacht rialaithe airgeadais

Deimhním go bhfuil timpeallacht rialaithe i bhfeidhm a bhfuil na nithe seo a leanas ina gcuid di.

- Sannadh freagrachtaí airgeadais ag leibhéal bainistíochta le cuntasacht chomhfhreagrach.
- Bunaíodh socruithe tuairiscithe ag gach leibhéal i gcás gur sannadh freagracht as bainistíocht airgeadais.
- Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun teipeanna suntasacha rialaithe a thuairisciú agus gníomhaíocht cheartaitheach chuí a chinntiú.
- Tá Coiste Iniúchóireachta ann chun comhairle a chur orm maidir le comhlíonadh mo chuid freagrachtaí i ndáil leis an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais.
- Tá nósanna imeachta i gcomhair na bpríomhphróiseas gnó go léir doiciméadaithe.
- Tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint.

Rialuithe riaracháin agus tuairisciú bainistíochta

Deimhním go bhfuil creat nósanna imeachta riaracháin agus tuairisciú rialta bainistíochta i bhfeidhm, lena n-áirítear deighilt dualgas agus córas tarmligin agus cuntasachta agus, go háirithe, gurb ann dóibh seo a leanas

- córas buiséadaithe iomchuí le buiséad bliantúil a bhíonn faoi athbhreithniú ag bainistíocht shinsearach
- athbhreithnithe rialta á ndéanamh ag lucht bainistíochta sinsearaí ar thuarascálacha airgeadais tréimhsiúla agus bliantúla a léiríonn feidhmíocht airgeadais in aghaidh réamh-mheastachán
- córas bainistíochta rioscaí i bhfeidhm taobh istigh den Roinn
- córais atá dírithe ar shlándáil na gcóras TFC a chinntiú
- treoirlínte cuí rialaithe infheistíochta caipitil chomh maith le disciplíní foirmiúla bainistíochta tionscadail.

Iniúchóireacht inmheánach agus Coiste Iniúchóireachta

Deimhním go bhfuil feidhm iniúchóireachta inmheánaí ag an Roinn le pearsanra atá oilte go cuí, a fheidhmíonn de réir cairt scríofa atá ceadaithe agam. Treoraíonn anailís ar na rioscaí airgeadais, dá nochtar an Roinn, a hobair agus bíonn a pleananna iniúchóireachta inmheánaí bliantúla, a bhíonn á gceadú agamsa, bunaithe ar an anailís sin. Tá sé d'aidhm leis na pleananna sin na rialuithe buntábhachtacha a chuimsiú ar bhonn leanúnach i gcaitheamh tréimhse réasúnta. Bíonn athbhreithniú á dhéanamh ar an bhfeidhm iniúchóireachta inmheánaí agamsa agus ag an gCoiste Iniúchóireachta go tréimhsiúil. Tá nósanna imeachta curtha i bhfeidhm agam lena chinntiú go leantar le tuarascálacha na feidhme iniúchóireachta inmheánaí.

Soláthar

Déanann an Roinn deimhin de go bhfuil béim chuí ar an dea-cleachtas sa cheannach agus go bhfuil nósanna imeachta ar bun lena chinntiú go gcomhlíonfar na treoirlínte cuí uile. In 2019, chloígh an Roinn leis na treoirlínte ach amháin i gcás 36 conradh (de bhreis ar €25,000) de luach €9,895,276 (gan CBL san áireamh) san iomlán, mar a leagtar amach anseo thíos;

- Baineann 12 chonradh (€5,495,213 gan CBL san áireamh) le conarthaí do sheirbhísí sainchomhairleoireachta don Phlean Náisiúnta Leathanbhanda (*NBP*) a leathnaíodh níos faide anonn ná téarmaí an chonartha bunaidh d'fhonn an idirbheartaíocht conartha i dtaca leis an *NBP* a chur i gcrích.
- Baineann conradh amháin (€2,330,000 gan CBL san áireamh) le conradh do bhainistiú agus oibriú an Lárionaid Náisiúnta Taighde Dhigitigh, a leathnaíodh níos faide anonn ná téarmaí an chonartha bunaidh go dtí go gcuirfí comórtas nuashonraithe soláthair i gcrích chun na seirbhísí sin a sholáthar. Tá an comórtas seo ar siúl agus meastar go gcuirfear i gcrích é in 2020.
- Baineann naoi gconradh (€878,020 gan CBL san áireamh) le conarthaí seirbhísí éagsúla a leathnaíodh níos faide anonn ná téarmaí a gconarthaí bunaidh. Rinne an Roinn athbhreithniú ar gach ceann de na conarthaí seo in 2019 agus tá gníomhartha déanta, i ngach cás ina raibh sé indéanta agus iomchuí, na conarthaí seo a chur ag comhlíonadh rialacha i dtaca le soláthar iomaíoch a luaithe agus ab' fhéidir.
- Bronnadh 14 chonradh (€1,192,043 gan CBL san áireamh) gan próisis tairisceana iomaíocha a leanúint agus baineann siad le soláthar earraí agus seirbhísí a chinntigh go seachadófar polasaithe agus cuspóirí na Roinne. Tá athbhreithniú déanta ag an Roinn ar na cúinsí inar bronnadh na conarthaí seo d'fhonn conarthaí comhlíontacha a chur ar bun, más féidir, agus cosc a chur ar chonarthaí neamhchomhlíontacha dá leithéid a bhronnadh amach anseo.

Chuir an Roinn sonraí de na conarthaí eisceachtúla seo ar fáil mar chuid de na 56 conradh de luach iomlán €14,378,178 (gan CBL san áireamh) atá san áireamh sa tuairisceán bliantúil i dtaca le Ciorclán 40/2002 chuig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste agus an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe. As an €14,378,178 (gan CBL san áireamh) a bhfuil ceangaltas air i dtaca leis na soláthairtí neamhiomaíocha thuasluaite, íocadh suim €5,310,526 (gan CBL san áireamh) in 2019, le hiarmhéid €9,067,652 (gan CBL san áireamh) á thabhairt anonn go 2020.

Creat rioscaí agus rialaithe

Tá córas bainistíochta rioscaí curtha i bhfeidhm ag an Roinn lena sonraítear agus lena dtuairiscítear rioscaí buntábhachtacha agus na gníomhartha bainistíochta a dhéantar chun aghaidh a thabhairt orthu agus, oiread agus is féidir, na rioscaí sin a mhaolú.

Tá clár rioscaí i bhfeidhm lena sonraítear na rioscaí buntábhachtacha a bhíonn roimh an Roinn agus sonraíodh, measadh agus grádaíodh iad sin de réir a shuntasaí is bhíonn siad. Déanann an Bord Bainistíochta athbhreithniú agus uasdátú ar an gclár ar bhonn leathbhliantúil. Úsáidtear toradh na measúnachtaí sin chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh lena chinntiú go mbainisteofar rioscaí go mbeidh siad ar leibhéal inghlactha.

I gclár na rioscaí, tugtar sonraí faoi na rialuithe agus na gníomhartha a bhíonn riachtanach chun rioscaí a mhaolú agus sanntar freagracht as rialuithe a fheidhmiú do bhaill foirne shonracha.

Monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach

Tá nósanna imeachta foirmiúla bunaithe le haghaidh na monatóireachta ar phróisis rialaithe agus cuirtear easnaimh rialaithe in iúl dóibh siúd a bhíonn freagrach as gníomhartha ceartúcháin a dhéanamh agus don bhainistíocht agus don Bhord Bainistíochta, i gcás gurb ábhartha, go tráthúil. Deimhním go bhfuil rioscaí buntábhachtacha agus rialuithe gaolmhara sonraithe agus próisis curtha i bhfeidhm chun

monatóireacht a dhéanamh ar fheidhmiú na rialuithe buntábhachtacha sin agus chun aon easnaimh dá sonraítear a thuairisciu.

Athbhreithniú ar éifeachtacht

Deimhním go bhfuil nósanna imeachta ag an Roinn chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta um bainistiú agus rialú rioscaí. Bíonn monatóireacht agus athbhreithniú na roinne ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh airgeadais á dtreorú ag obair na n-iniúchóirí inmheánacha agus seachtracha agus na bainistíochta sinsearaí laistigh den Roinn a bhíonn freagrach as an gcreat rialaithe inmheánaigh airgeadais a fhorbairt agus a chothabháil.

Saincheisteanna maidir le rialú inmheánach airgeadais

Níor sainaithníodh aon laigí ar rialú inmheánach airgeadais i ndáil le 2019 ar gá iad a nochtadh sa Chuntas Leithreasa.

Mark Griffin
Oifigeach Cuntasaíochta
An Roinn Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil

3 Aibreán 2020

Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Tuarascáil le cur i láthair Thithe an Oireachtais

Vóta 29 Cumarsáid, Gníomhú ar son na hAeráide agus Comhshaol

Tuairim ar an gcuntas leithreasa

Tá iniúchadh déanta agam ar an gcuntas leithreasa do Vóta 29 Cumarsáid, Gníomhú ar son na hAeráide agus Comhshaol don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2019 faoi alt 3 d'Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú) 1993.

I mo thuairimse,

- léirítear go cuí sa chuntas leithreasa na fáltais agus an caiteachas a bhain le Vóta 29 Cumarsáid, Gníomhú ar son na hAeráide agus Comhshaol don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2019, agus
- ullmhaíodh an cuntas leithreasa san fhoirm a d'ordaigh an tAire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Bonn faoin tuairim

Rinne mé m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúchóireacht arna fhógairt ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúchóireachta. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm faoi na caighdeáin sin san *Réamhrá leis na Cuntais Leithreasa.* Níl baint ná páirt agam le Cumarsáid, Gníomhú ar son na hAeráide agus Comhshaol agus tá na freagrachtaí eitice eile atá orm de réir na gcaighdeán comhlíonta agam.

Creidim gur leor agus gur cuí an fhianaise iniúchta a fuair mé le bonn a chur faoi mo thuairim.

Tuairisc ar an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais, agus ar nithe eile

Chuir an tOifigeach Cuntasaíochta ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais i láthair i dteannta an chuntais leithreasa. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm le tuairisciú ar an bhfaisnéis atá sa ráiteas, agus ar nithe eile a dtuairiscím orthu de réir eisceachta san *Réamhrá leis na Cuntais Leithreasa*.

Neamhchomhlíonadh le rialacha soláthair

Tá sé nochta ag an Oifigeach Cuntasaíochta sa ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais gur tharla cásanna ábhartha neamhchomhlíonta le rialacha soláthair náisiúnta maidir le conarthaí a bhí ag feidhmiú i 2019.

Feabhsúchán láithreán lionta talún

Cuirtear forléargas i lathair i gCaibidil 9 de mo thuarascáil ar chuntais na seirbhisí poiblí i gcomhair 2019 ar chaiteachas i Leith an fheabhsúcháin ar láithreáin líonta talún.

Seamus MacCárthaigh
Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

18 Meán Fómhair 2020

Vóta 29 Cumarsáid, Gníomhú ar son na hAeráide agus Comhshaol

Cuntas Leithreasa 2019

				2019	2018
		Soláthar Meastacháin		Toradh	Toradh
		€000	€000	€000	€000
Caiteachas an chláir					
A	Cumarsáid				
	Bunaidh	81,632			
	Géilleadh iarchurtha	15,000			
			96,632	25,142	27,515
B	Craoltóireacht		264,904	260,363	253,105
C	Fuinneamh		175,372	185,275	153,297
D	Acmhainní nádúrtha		24,565	20,792	20,794
E	Iascaigh intíre		34,568	34,095	34,198
F	Comhshaol agus bainistiú dramhaíola				
	Bunaidh	83,660			
	Forlíontach	1			
			83,661	61,503	63,456
Ollchaiteachas					
	Bunaidh	664,701			
	Géilleadh iarchurtha	15,000			
	Forlíontach	1			
			679,702	**587,170**	**552,365**
	Lúide				
G	**Leithreasaí-i-gcabhair**		**242,711**	**236,493**	**237,297**
Glanchaiteachas					
	Bunaidh	421,990			
	Géilleadh iarchurtha	15,000			
	Forlíontach	1			
			436,991	**350,677**	**315,068**

Farasbarr

Dlífear farasbarr na suime a soláthraíodh, os cionn na glansuime a feidhmíodh, a ghéilleadh don Státchiste. Faoi alt 91 den Acht Airgeadais 2004, féadfar gach cuid nó cuid d'aon leithreasa neamhchaite le haghaidh seirbhísí soláthair chaipitil a thabhairt anonn lena caitheamh sa bhliain dar gcionn. Tugadh €27.296 milliún de leithdháiltí neamhchaite 2019 i leith Fhotheideal A.3 anonn chuig 2020.

	2019	2018
	€	€
Farasbarr	86,313,414	34,014,630
Géilleadh iarchurtha	(27,296,000)	(15,000,000)
Farasbarr le géilleadh	**59,017,414**	**19,014,630**

Mark Griffin
Oifigeach Cuntasaíochta
An Roinn Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil

3 Aibreán 2020

Nótaí a ghabhann leis an gCuntas Leithreasa

Nóta 1 Ráiteas faoin gCostas Oibriúcháin 2019

		2019	2018
	€000	**€000**	**€000**
Costas an chláir		555,318	521,188
Pá		24,173	23,503
Neamhphá		7,679	7,674
Ollchaiteachas		**587,170**	**552,365**
Lúide			
Leithreasaí-i-gcabhair		**236,493**	**237,297**
Glanchaiteachas		**350,677**	**315,068**
Athruithe ar shócmhainní caipitil			
Ceannacháin airgid tirim	(422)		
Dímheas	1,000		
		578	93
Athruithe ar ghlansócmhainní reatha			
Méadú ar fhabhruithe deiridh	865		
Laghdú ar stoc	88	953	(502)
Caiteachas díreach		**352,208**	**314,659**
Caiteachas a iompraíodh in áit eile			
Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara (nóta 1.1)		15,974	15,558
Measchíosanna		1,584	1,530
Glanchostas an chláir		**369,766**	**331,747**

1.1 Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara

Tá suim an ghlanchaiteachais ar sheirbhísí gaolmhara comhdhéanta de na suimeanna seo a leanas i ndáil le Vóta 29 a iompraíodh in áit eile.

		2019	2018
		€000	**€000**
Vóta 9	Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim	4	56
Vóta 12	Aoisliúntais agus Liúntais Scoir	12,191	11,500
Vóta 13	Oifig na nOibreacha Poiblí	3,687	3,907
Vóta 18	Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte	37	38
Ciste Lárnach – Pinsin Airí		55	57
		15,974	**15,558**

Nóta 2 Ráiteas ar an Staid Airgeadais mar a bhí 31 Nollaig 2019

	Nóta	2019	2018
		€000	€000
Sócmhainní caipitil	2.1	1,888	2,439
Sócmhainní reatha			
Banc agus airgead tirim	2.2	43,981	30,414
Stoic	2.3	173	261
Réamhíocaíochtaí		1,419	600
Ioncam fabhraithe		428	560
Iarmhéideanna dochair eile	2.4	168	122
Iomlán na sócmhainní reatha		**46,169**	**31,957**
Lúide sócmhainní reatha			
Speansais fhabhraithe		2,228	575
Iarmhéideanna creidmheasa eile	2.5	5,399	4,824
Glanmhaoiniú ón Státchiste	2.6	38,750	25,712
Ioncam iarchurtha		—	101
Iomlán na ndliteanas reatha		**46,377**	**31,212**
Glansócmhainní reatha		(208)	745
Glansócmhainní		**1,680**	**3,184**
Arna léiriú ag:			
Cuntas maoinithe Stáit	2.7	**1,680**	**3,184**

2.1 Sócmhainní caipitil[a]

	Troscán oifige	Trealamh oifige agus TF	Saintrealamh agus mótarfheithiclí	Iomlán
	€000	**€000**	**€000**	**€000**
Ollsócmhainní				
Costas nó luacháil ag 1 Eanáir 2019	1,347	21,923	6,177	29,447
Breiseanna	51	86	285	422
Leasuithe[b]	—	—	630	630
Diúscairtí	(2)	(103)	(12)	(117)
Costas nó luacháil ag 31 Nollaig 2019	1,396	21,906	7,080	30,382
Dímheas carntha				
Iarmhéid tosaigh ag 1 Eanáir 2019	1,248	20,760	5,000	27,008
Dímheas don bhliain	24	433	543	1,000
Leasuithe[b]	—	—	603	603
Dímheas ar dhiúscairtí	(2)	(103)	(12)	(117)
Dímheas carntha ag 31 Nollaig 2019	1,270	21,090	6,134	28,494
Glansócmhainní ag 31 Nollaig 2019	**126**	**816**	**946**	**1,888**
Glansócmhainní ag 31 Nollaig 2018	99	1,163	1,177	2,439

Nóta [a] Leagtar tailte agus foirgnimh faoi úinéireacht an Stáit, a bhíonn á rialú nó á mbainistiú ag an Roinn, lena n-áirítear na cinn nach bhfuil luachálacha acu, amach in Aguisín A.

[b] Mar thoradh ar athbhreithniú ar bhreis agus 8,000 sócmhainn in 2019, d’aithin an Roinn sé shócmhainn de luach €630,000 a cheannaigh an Roinn roimh 2019, a bhí fágtha amach as breisithe sócmhainní caipitil i mblianta roimhe sin. Bhí gá le leasú €603,000 i dtaca le dímheas carntha ar na sócmhainní seo suas le 31 Nollaig 2018. Tá an leasú glan €27,000 meaitseáilte ag leasú dá réir ar chuntas mhaoiniú an Stáit (féach ar Nóta 2.7).

2.2 Banc agus airgead tirim

Léiríonn banc agus airgead tirim na hiarmhéideanna a choimeádtar ag deireadh na bliana i gcuntas na Roinne leis an bPámháistir Ginearálta.

2.3 Stoic

ag 31 Nollaig	2019	2018
	€000	€000
Suirbhéireacht Gheolaíochta na hÉireann	157	239
Stáiseanóireacht	16	22
	173	**261**

2.4 Iarmhéideanna dochair eile

ag 31 Nollaig	2019	2018
	€000	€000
Tuarastail bhaill foirne ar iasacht	108	6
Fionraí eile	60	116
	168	**122**

2.5 Iarmhéideanna creidmheasa eile

ag 31 Nollaig	2019	2018
	€000	€000
Suimeanna dlite don Stát		
Cáin shiarchoinneálach	563	536
Cáin bhreisluacha	171	323
Cáin conarthaí iomchuí	1	—
Fáltais Státchiste bhreise (nóta 4.3)	261	—
Scéim pinsin ranníocaíochtaí	—	2
ÍMAT/ÁSPC	576	563
	1,572	1,424
Dlite leis an nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (nóta 4.3)	1,459	1,257
Seirbhís freagartha do ghlaonna éigeandála	1,755	1,464
Párolla	72	56
Eile	541	623
	3,827	3,400
	5,399	**4,824**

2.6 Glanmhaoiniú ón Státchiste

ag 31 Nollaig	2019	2018
	€000	€000
Farasbarr le géilleadh	59,017	19,015
Géilleadh iarchurtha	27,296	15,000
Deontas Státchiste neamhtharraingte	(47,563)	(8,303)
Glanmhaoiniú ón Státchiste	**38,750**	**25,712**
Arna léiriú ag:		
Féichiúnaithe		
Banc agus airgead tirim	43,981	30,414
Iarmhéideanna dochair: fionraí	168	122
	44,149	30,536
Creidiúnaithe		
Dlite don Stát	(3,031)	(2,681)
Iarmhéideanna creidmheasa: fionraí	(2,368)	(2,143)
	(5,399)	(4,824)
	38,750	**25,712**

2.7 Cuntas mhaoiniú an Stáit

	Nóta		2019	2018
		€000	€000	€000
Iarmhéid ag 1 Eanáir			3,184	2,775
Eisíocaíochtaí ón Vóta				
Soláthar meastacháin	Cuntas	436,991		
Géilleadh iarchurtha	Cuntas	(27,296)		
Farasbarr le géilleadh	Cuntas	(59,018)		
Glanvóta			350,677	315,068
Caiteachas (airgead tirim) a iompraíodh in áit eile	1		15,974	15,558
Míreanna eile (nach míreanna airgid tirim iad)	2.1		27	—
Caiteachas nach airgead tirim é – measchíos	1		1,584	1,530
Glanchostas an chláir	1		(369,766)	(331,747)
Iarmhéid ag 31 Nollaig			**1,680**	**3,184**

2.8 Ceangaltais

a) Ceangaltais dhomhanda

Ag 31 Nollaig	2019	2018
	€000	€000
Soláthar earraí agus seirbhísí	1,682	984
Cláir dheontas caipitil	142,540	54,604
Tionscadail agus cláir chaipitil	2,812,308	47,589
Iomlán na gceangaltas is in-fhorfheidhmithe le dlí	**2,956,530**	**103,177**

b) Cláir dheontas neamhchaipitil[a]

Ag 31 Nollaig	2019	2018
	€000	€000
Iarmhéid tosaigh	54,604	34,224
Deontais íoctha sa bhliain	(46,238)	(31,200)
Ceangaltais maidir le deontais nua	134,174	51,618
Deontais chealaithe	—	(38)
Iarmhéid deiridh	**142,540**	**54,604**

C) Tionscadail chapitil mhóra ina bhfuil luach an tionscadail níos airde na €10 milliún

Clár/tionscadal	Caiteachas carnach go dtí 31 Nollaig 2018	Caiteachas in 2019	Ceangaltais maidir le tionscadail i mblianta ina dhiaidh	Caiteachas ionchais iomlán shaolré an tionscadail 2019	Caiteachas ionchais iomlán shaolré an tionscadail 2018
	€000	€000	€000	€000	€000
Postchóid náisiúnta	25,101	1,510	5,900	32,511	30,981
Plean Náisiúnta Leathanbhanda	—	—	2,764,000	2,764,000	—
INFOMAR[a]	47,243	3,969	7,444	58,656	61,543
Tellus[b]	16,024	3,363	2,690	22,077	23,475
	88,368	**8,842**	**2,780,034**	**2,877,244**	**115,999**

Nóta [a] Clár náisiúnta suirbhé is ea INFOMAR lena ndéantar mapáil ar ghrineall na farraige Éireannaí agiis lena gcuirtear ar fáil sonraí bonnlíne d'earnáil muirí na hÉireann.

[b] Clár náisiúnta suirbhé is ea Tellus lena mbailítear sonraí geoifisiceacha agus geoiceimiceacha ar fud na hÉireann trí shuirbhéireacht gheoifisiceach ón aer ag baint úsáide as aerárthaigh ag eitilt go híseal agus suirbhéireacht gheoiceimiceach ar an talamh ar ithir, uisce srutháin agus dríodar srutháin.

Athruithe suntasacha

Tugtar míniú thíos i dtaca le ceangaltas mór ar bith gcás go bhfuil an caiteachas ionchais iomlán athraithe de bhreis is €500,000 i gcomparáid le 2018.

Postchóid náisiúnta

Méadú ar chaiteachas ionchais iomlán: €1.53 milliún

Léiriú is ea an méadú ar chur san áireamh cheangaltais na bliana deiridh faoin gconradh reatha don tionscadal *Eircodes* a bheidh ag rith go dtí 2023.

Plean Náisiúnta Leathanbhanda

Méadú ar chaiteachas ionchais iomlán: €2.764 billiún

Léiriú is ea an méadú ar cheangaltais nua faoin gconradh nua 25 bliana don phlean náisiúnta leathanbhanda a shínigh an tAire i mí na Samhna 2019.

INFOMAR

Laghdú ar chaiteachas ionchais iomlán: €2.887 milliún

Léiriú is ea an laghdú ar athmheasúnú ar shocruithe conartha don tionscadal *INFOMAR* a tharla mar thoradh ar cheangaltais, a tuairiscíodh de thaisme roimhe sin, a bhaint as.

Tellus

Laghdú ar chaiteachas ionchais iomlán: €1.398 milliún

Léiriú is ea an laghdú ar athmheasúnú ar shocruithe conartha don tionscadal *Tellus* a tharla mar thoradh ar cheangaltais, a tuairiscíodh de thaisme roimhe sin, a bhaint as.

2.9 Feabhsúchán talún

Tabhaíonn an Roinn costais i dtaca le mianaigh i seilbh an Stáit in Abhóca agus Béal Átha Gabhann. Baineann caiteachas le hoibreacha feabhsúcháin talún agus monatóireacht comhshaoil ag an dá shuíomh a thuairiscítear faoi Fhocheannteideal D4 (seirbhísí mianadóireachta).

	Caiteachas go deireadh 2018	Caiteachas in 2019	Ceangaltais Chonartha	Iomlán
	€000	€000	€000	€000
Abhóca	3,780	100	685	4,565
Béal Átha Gabhann	11,190	—	—	11,190
Monatóireacht comhshaoil	1,430	128	149	1,707
	16,400	**228**	**834**	**17,462**

2.10 Cibearshlándáil

Tá an Roinn freagrach as as beartas cibearshlándála in Éirinn agus as comhordú fhreagairt slándála an Rialtais ar aon teagmhais cibearshlándála ar leibhéal náisiúnta. Cuireann an Rialtas na freagrachtaí seo i bhfeidhm tríd an Lárionad Náisiúnta Cibearshlándála. Tuairiscítear ar chaiteachas a bhaineann le Cibearshlandáil faoi fhocheannteideal A5 den chlár cumarsáide.

	2019	2018
	€000	€000
Cibearshlandáil	1,570	2,072

2.11 Dliteanais Theagmhasacha

D'fhéadfadh dliteanais airgeadais bheith ann in 2020 agus sna blianta ina dhiaidh sin, ag brath ar thorthaí caingne dlí de chuid AE nó caingne dlí eile atá ar siúl, ar feitheamh nó a d’fhéadfadh teacht. Ní féidir na méideanna atá i gceist a chinneadh ag an bpointe seo.

Nóta 3 Caiteachas an Vóta

Anailís ar chaiteachas riaracháin

Cionroinneadh caiteachas riaracháin a leagtar amach thíos trasna na gclár, chun costálacha iomlána na gclár a chur i láthair.

		2019		2018
		Soláthar Meastacháin	Toradh	Toradh
		€000	€000	€000
i	Tuarastail, pá agus liúntais	26,249	24,173	23,503
ii	Taisteal agus cothú	941	932	979
iii	Oiliúint agus forbairt agus speansais theagmhasacha	1,389	1,356	1,221
iv	Seirbhísí poist agus teileachumarsáide	600	394	370
v	Trealamh oifige agus seirbhísí TF seachtracha	3,194	2,148	2,640
vi	Speansais áitribh oifige	963	923	830
vii	Seirbhísí sainchomhairleoireachta agus athbhreithniú ar luach ar airgead agus ar bheartas	1,800	1,738	1,417
viii	Trealamh, stóir agus cothabháil	296	188	217
		35,432	**31,852**	**31,177**

Athruithe suntasacha

Leagtar amach leis an méid seo a leanas na cúiseanna le hathruithe suntasacha ar chaiteachas riaracháin (+/- 25% agus +/- €100,000).

iv Seirbhísí poist agus teileachumarsáide

Soláthar Meastacháin: €600,000, toradh: €394,000

Léiriú is ea an coigilteas €206,000 i gcomparáid leis an soláthar sna meastacháin ar chostais níos ísle ná mar a measadh do sheirbhísí teileachumarsáide leanúnacha, go príomha mar thoradh ar uasghrádú TF na Roinne a chur siar ó 2019 go 2020.

v Trealamh oifige agus seirbhísí TF seachtracha

Soláthar meastacháin: €3.194 milliún, toradh: €2.148 milliún

Baineann an coigilteas €1.046 milliún i gcomparáid leis an soláthar sna meastacháin le hathsholáthar crua-earraí TF a chur siar go 2020.

viii Trealamh, stóir agus cothabháil

Soláthar meastacháin: €296,000, toradh: €188,000

Tharla an coigilteas €108,000 i gcomparáid leis an soláthar sna meastacháin mar thoradh ar aistriú costas a bhain le roinnt trealaimh a bhain le tionscadail ó bhuiséad riaracháin na Roinne go dtí focheannteideal D5 i gclár na n-acmhainní nádúrtha (seirbhísí Shuirbhéireacht Gheolaíochta na hÉireann).

Clár A Cumarsáid

				2019		2018
		Soláthar meastacháin		Toradh		Toradh
		€000	€000	€000		€000
A.1	Riarachán-pá		6,796	6,258		6,085
A.2	Riarachán-neamhphá		1,750	1,522		1,340
A.3	Clár teicneolaíochta faisnéise agus cumarsáide					
	Bunaidh	62,190				
	Géilleadh iarchurtha	15,000				
			77,190	8,030		11,182
A.4	Forbairtí ilmheán		4,282	4,412		4,521
A.5	Sochaí faisnéise		6,614	4,920		4,387
			96,632	**25,142**		**27,515**

Athruithe suntasacha

Seo a leanas na cúiseanna a bhí le hathruithe suntasacha i gcaiteachas an chláir (+/- 5% agus €100,000). Ar an iomlán, bhí an caiteachas i ndáil le Clár A €71.49 milliún níos ísle ná mar a soláthraíodh i dtosach báire. Bhain €766,000 de sin le caiteachas riaracháin agus míníodh cheana féin é agus is mar gheall ar an méid seo a leanas go príomha a tharla an chuid eile den athrú, €70.724 milliún:

A.3 Clár teicneolaíochta faisnéise agus cumarsáide

Soláthar meastacháin: €77.19 milliún, toradh: €8.03 milliún

Tharla an coigilteas €69.16 milliún i gcomparáid leis an soláthar sna meastacháin, de chuid ba mhó, mar thoradh ar an bhfad sínithe a bhí leis an bpróiseas casta soláthair do rolladh amach an Phlean Náisiúnta Leathanbhanda. Cuireadh an próiseas soláthair i gcrích in 2019 agus síníodh an conradh i mí na Samhna 2019.

A.5 Sochaí faisnéise

Soláthar meastacháin: €6.614 milliún, toradh: €4.92 milliún

Tharla an coigilteas €1.694 milliún i gcomparáid leis an soláthar sna meastacháin mar thoradh ar chaiteachas níos ísla ná mar a rabhthas ag súil leis i dtaca leis na scéimeanna Scileanna Digiteacha do Shaoránaigh agus Dearbháin Trádála Ar Líne a bhí bunaithe ar éileamh.

Clár B Craoltóireacht

		2019		2018
		Soláthar meastacháin	**Toradh**	**Toradh**
		€000	**€000**	**€000**
B.1	Riarachán – pá	1,160	1,068	1,038
B.2	Riarachán – neamhphá	381	337	243
B.3	Deontas do Raidió Teilifís Éireann i leith táillí ceadúnais chraolacháin	199,322	196,547	188,567
B.4	Íocaíocht leis An Post chun táillí ceadúnais chraolacháin a bhailiú	12,457	11,384	11,969
B.5	Deontas i leith Theilifís na Gaeilge	36,233	36,233	36,775
B.6	An Ciste Craolacháin	15,351	14,794	14,513
		264,904	**260,363**	**253,105**

Athruithe suntasacha

Seo a leanas na cúiseanna a bhí le hathruithe suntasacha i gcaiteachas an chláir (+/- 5% agus €100,000). Ar an iomlán, bhí an caiteachas i ndáil le Clár B €4.541 milliún níos ísle ná mar a soláthraíodh i dtosach báire. Bhain €136,000 de sin le caiteachas riaracháin agus is mar gheall ar an méid seo a leanas go príomha a tharla an chuid eile den athrú, €4.405 milliún:

B.3 Deontas do Raidió Teilifís Éireann i leith táillí ceadúnais craolacháin

Soláthar meastacháin: €199.322 milliún, toradh: €196.547 milliún

Tharla an coigilteas €2.775 milliún i gcomparáid leis an soláthar sna meastacháin toisc go bhfuil íocaíochtaí deontais le RTÉ bunaithe ar fháltais ó dhíolacháin na gceadúnas teilifíse, a bhí níos ísle ná mar a rabhthas ag súil leis in 2019.

B.4 Íocaíocht leis An Post chun táillí ceadúnais chraolacháin a bhailiú

Soláthar meastacháin: €12.457 milliún, toradh: €11.384 milliún

Baineann an coigilteas €1.073 milliún i gcomparáid leis an soláthar sna meastacháin leis an íocaíocht le An Post atá neodrach ó thaobh an vóta de, bunaithe ar ioncam ó dhíolacháin na gceadúnas teilífíse, a bhí níos ísle ná mar a rabhthas ag súil leis in 2019.

Clár C Fuinneamh

		2019		2018
		Soláthar meastacháin	**Toradh**	**Toradh**
		€000	**€000**	**€000**
C.1	Riarachán – pá	4,856	4,472	4,348
C.2	Riarachán – neamhphá	1,846	1,573	1,435
C.3	Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann – riarachán agus speansais ghinearálta	17,504	17,382	11,017
C.4	Cláir fuinnimh inbhuanaithe	141,110	151,206	127,778
C.5	Cláir um thaighde ar fhuinneamh	9,700	10,319	8,433
C.6	Seirbhísí gáis	65	56	39
C.7	Síntiúis le heagraíochtaí idirnáisiúnta	290	267	247
C.8	Comhlíonadh le fuinneamh inathnuaite	1	—	—
		175,372	**185,275**	**153,297**

Athruithe suntasacha

Seo a leanas na cúiseanna a bhí le hathruithe suntasacha i gcaiteachas an chláir (+/- 5% agus €100,000). Ar an iomlán, bhí an caiteachas i ndáil le Clár C €9.903 milliún níos airde ná mar a soláthraíodh i dtosach báire. Bhain €657,000 de sin le tearc-chaiteachas ar chaiteachas riaracháin agus is mar gheall ar an méid seo a leanas go príomha a tharla an chuid eile den athrú, €10.56 milliún:

C.4 Cláir fuinnimh inbhuanaithe

Soláthar meastacháin: €141.11 milliún, toradh: €151.206 milliún

Baineann an farasbarr €10.096 milliún i gcomparáid leis an soláthar sna meastacháin le caiteachas breise in 2019 ar roinnt clár deontais bunaithe ar éileamh lena n-áirítear scéimeanna do Thithe Níos Teo, Tithe le Fuinneamh Níos Fearr, Feithiclí Leictreacha agus Píolótacha Gréine.

C.5 Cláir um thaighde ar fhuinneamh

Soláthar meastacháin: €9.7 milliún, toradh: €10.319 milliún

Tharla an farasbarr €619,000 i gcomparáid leis an soláthar sna meastacháin mar thoradh ar chaiteachas breise ar an gclár Taighde, Forbartha agus Léirithe d’fhuinneamh inathnuaite ag eascairt as socruithe maoinithe nua ilbhliantúla a thabhairt isteach. Leis na socruithe nua seo is féidir méadú a bheith ann ar scála agus doimhne na dtionscadal is féidir a mhaoiniú faoin scéim a mbeidh tionchar níos mó acu ar bhaint amach spriocanna fuinnimh agus aeráide na hÉireann.

Clár D Acmhainní Nádúrtha

		2019		2018
		Soláthar meastacháin	**Toradh**	**Toradh**
		€000	**€000**	**€000**
D.1	Riarachán - pá	6,344	5,843	5,681
D.2	Riarachán- neamhphá	3,162	2,522	2,657
D.3	Seirbhísí peitriliam	504	314	342
D.4	Seirbhísí mianadóireachta	2,750	330	915
D.5	Seirbhísí Shuirbhéireacht Gheolaíochta Éireann	11,670	11,649	11,081
D.6	Síntiúis le heagraíochtaí idirnáisiúnta	135	134	118
		24,565	**20,792**	**20,794**

Athruithe suntasacha

Seo a leanas na cúiseanna a bhí le hathruithe suntasacha i gcaiteachas an chláir (+/- 5% agus €100,000). Ar an iomlán, bhí an caiteachas i ndáil le Clár D €3.773 milliún níos ísle ná mar a soláthraíodh i dtosach báire. Bhain €1.141. milliún de sin le caiteachas riaracháin agus is mar gheall ar an méid seo a leanas go príomha a tharla an chuid eile den athrú, €2.632 milliún:

D.3 Seirbhísí peitriliam

Soláthar meastacháin: €504,000, toradh: €314,000

Tharla an coigilteas €190,000 i gcomparáid leis an soláthar sna meastacháin mar thoradh ar ranníocaíochtaí níos lú ná mar a rabhthas ag súil leis do Chiste an Chláir um Bonneagar Peitriliam, atá neodrach ó thaobh an vóta de, mar thoradh ar laghdú i líon na gceadúnas teorann atá ann.

D.4 Seirbhísí mianadóireachta

Soláthar meastacháin: €2.75 milliún, toradh: €330,000

Baineann an coigilteas €2.42 milliún i gcomparáid leis an soláthar sna meastacháin le 1) íocaíochtaí cúitimh níos ísle ná mar a rabhthas ag súil leis a rinneadh le húinéirí príobháideacha talún mar thoradh ar ghníomhaíocht níos lú mar a rabhthas ag súil leis ag cuideachtaí mianadóireachta, agus moileanna dlí le cásanna cúitimh a réiteach, 2) moilleanna i dtaca le hoibreacha feabhsúcháin ag Abhóca agus 3) moilleanna le suíomh a fháil mar chuid d’athshlánúchán Bhéal Átha Gabhann.

Clár E Iascaigh Intíre

		2019		2018
		Soláthar meastacháin	**Toradh**	**Toradh**
		€000	**€000**	**€000**
E.1	Riarachán – pá	830	764	743
E.2	Riarachán - neamhphá	453	363	405
E.3	Iascaigh intíre	33,285	32,968	33,050
		34,568	**34,095**	**34,198**

Clár F Comhshaol agus Bainistiú Dramhaíola

				2019	2018
		Soláthar meastacháin		Toradh	Toradh
		€000	€000	€000	€000
F.1	Riarachán - pá		6,263	5,768	5,608
F.2	Riarachán – neamhphá		1,591	1,362	1,594
F.3	An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil		36,921	38,761	35,303
F.4	An Ciste Carbóin		5,105	607	599
F.5	Ceangaltais idirnáisiúnta um athrú aeráide		2,500	2,500	4,500
F.6	Feabhsúchán líonta talún		8,500	6,956	10,250
F.7	Tograí aeráide		1,850	2,017	1,208
F.8	Síntiúis le heagraíochtaí idirnáisiúnta		3,000	3,037	2,971
F.9	Comhphlé náisiúnta		—	—	—
F.10	Tograí um bainistiú dramhaíola		2,930	495	1,423
F.11	Gníomhú ar son na hAeráide		15,000	—	—
F.12	Ciste Aistrithe Cóir				
	Bunaidh	—			
	Forlíontach	1			
			1	—	—
			83,661	**61,503**	**63,456**

Athruithe suntasacha

Seo a leanas na cúiseanna a bhí le hathruithe suntasacha i gcaiteachas an chláir (+/- 5% agus €100,000). Ar an iomlán, bhí an caiteachas i ndáil le Clár F €22.158 milliún níos ísle ná mar a soláthraíodh i dtosach báire. Bhain €724,000 de sin le caiteachas riaracháin agus is mar gheall ar an méid seo a leanas go príomha a tharla an chuid eile den athrú, €21.433 milliún:

F.3 An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil

Soláthar meastacháin: €36.921 milliún, toradh: €38.761 milliún

Tharla an farasbarr €1.84 milliún i gcomparáid leis an soláthar sna meastacháin mar thoradh ar an íocaíocht mhoillithe in 2019 d'iarratas deiridh tarraingte anuas na Gníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil do 2018.

F.4 Ciste Carbóin

Soláthar meastacháin: €5.105 milliún, toradh: €607,000

Tharla an coigilteas €4.498 milliún i gcomparáid leis an soláthar sna meastacháin toisc nach ndeachthas ar aghaidh le ceannach déthaobhach creidmheasanna carbóin ó Bhallstát eile, mar a rabhthas ag súil leis.

F.6 Feabhsúchán líonta talún

Soláthar meastacháin: €8.5 milliún, toradh: €6.956 milliún

Tharla an coigilteas €1.544 milliún i gcomparáid leis an soláthar sna meastacháin mar thoradh ar mhoill ar an dul chun cinn ar Thionscadal Feabhsúcháin Líonadh Talún Bhaile Chairdif.

F.7 Tograí aeráide

Soláthar meastacháin: €1.85 milliún, toradh: €2.017 milliún

Tharla an farasbarr €167,000 i gcomparáid leis an soláthar sna meastacháin mar thoradh ar thaighde breise a ordú mar threoir le cur i gcrích an Phlean um Ghníomhú ar son na hAeráide.

F.10 Feachtas dramhaíola

Soláthar meastacháin: €2.93 milliún, toradh: €495,000

Tharla an coigilteas €2.435 milliún i gcomparáid leis an soláthar sna meastacháin mar thoradh ar mhoill le socruithe a chur i gcrích do rolladh amach scéime airgeadais chun tacú le daoine leochaileacha le dramhaíl neamhchoinneálachta leighis a dhiúscairt.

F.11 Ciste Gníomhaithe ar son na hAeráide

Soláthar meastacháin: €15 milliún, toradh: nil

Tharla an coigilteas €15 milliún i gcomparáid leis an soláthar sna meastacháin mar thoradh ar phróiseas deimhnithe níos faide ná mar a rabhthas ag súil leis do thionscadail faoin gCiste um Ghníomhú ar son na hAeráide.

Nóta 4 Fáltais

4.1 Leithreasaí-i-gcabhair

		2019		2018
		Measta	**Réadaithe**	**Réadaithe**
		€000	**€000**	**€000**
1	Fáltais ó fhíneálacha de bharr coireanna iascaigh intíre	50	23	13
2	Fáltais faoin Acht Forbairte Mineanál 1940 agus faoin Acht um Fhorbairt Pheitriliaim agus Mianraí Eile 1960	8,795	7,113	10,630
3	An Grúpa Tacaíochta um Bonneagar Peitriliam	437	314	332
4	Táillí ceadúnais chraolacháin	227,130	222,725	219,295
5	Ioncam ó Shuirbhéireacht Gheolaíochta Éireann	300	558	704
6	Cíos ar áitribh in Ard-Oifig an Phoist	223	77	204
7	Fáltais ilghnéitheacha (nóta 4.2)	1,070	1,297	1,190
8	Ranníocaíocht phinsin ó gníomhaireachtaí	732	636	832
9	Fáltais ó ranníocaíochtaí aoisliúntais breise ar luach saothair na seirbhíse poiblí [a]	3,581	3,377	4,097
10	Fáltais ó chuntais díomhaoine	393	373	—
	Iomlán	**242,711**	**236,493**	**237,297**

Nóta [a] Tagraíonn figiúr 2018 d'asbhaintí a bhaineann le pinsin. Tháinig ranníocaíochtaí aoisliúntais breise san ionad orthu sin ón 1 Eanáir 2019.

Athruithe suntasacha

Ar an iomlán, bhí leithreasaí-i-gcabhair €6.218 níos lú ná an meastachán bunaidh. Leagtar mínithe le haghaidh athruithe amach thíos:

2 Fáltais faoin Acht Forbairte Mineárál 1940 agus faoin Acht um Fhorbairt Pheitriliaim agus Mianraí Eile 1960

Meastachán: €8.795 milliún, réadaithe: €7.113 milliún

Tharla an t-easnamh €1.682 milliún mar thoradh ar ioncam laghdaithe ó tháillí ceadúnais toisc gur éag roinnt ceadúnas taiscéalaíochta teorann in 2019 agus mar thoradh ar laghdú san ioncam a gineadh ó dhíol sonraí peitriliaim.

3 An Grúpa Tacaíochta um Bonneagar Peitriliam

Meastachán: €437,000, réadaithe: €314,000

Tharla an t-easnamh €123,000 mar thoradh ar ranníocaíochtaí níos ísle ná mar a rabhthas ag súil leo ó shealbhóirí ceadúnas taiscéalaíochta teorann. In 2019, fuair an Roinn 18 ranníocaíocht san iomlán ó shealbhóirí ceadúnas a bhí níos lú ná mar a rabhthas ag súil leis toisc 1) gur tugadh suas cuid de na ceadúnais i rith na bliana agus 2) gur cuireadh táillí ar fionraí i roinnt cásanna nuair a bhí iarratais agus saincheisteanna á meas.

4 Táillí ceadúnais chraolacháin

Meastachán: €227.13 milliún, réadaithe: €222.725 milliún

Tharla an t-easnamh €4.405 milliún mar thoradh ar dhíolacháin níos ísle de cheadúnais teilifíse ná mar a rabhthas ag súil leis. Díoladh 1,025,534 sa bhliain, 22,056 ceadúnas níos lú na sprioc 2019.

5 **Ioncam ó Shuirbhéireacht Gheolaíochta Éireann**

Meastachán: €300,000, réadaithe: €558,000

Tharla an méadú €258,000 toisc go bhfuarthas ioncam deontais do thionscadail mhuirí maoinithe ag AE níos luaithe ná mar a rabhthas ag súil leis agus mar thoradh ar fhaomhadh agus fáil ioncaim deontais nua d'obair aeráide uisce talún.

6 **Cíos ar áitribh in Ard-Oifig an Phoist**

Meastachán: €223,000, réadaithe: €77,000

Tharla an t-easnamh €146,000 mar thoradh ar fháil mhoillithe ioncaim cíosa 2019 go dtí Eanáir 2020.

7 **Ilghnéitheach**

Meastachán: €1.07 milliún, réadaithe: €1.297 milliún

Tharla an méadú €227,000 mar thoradh ar chostais níos airde ná mar a rabhthas ag súil leo a aisghabháladh ó chomhlachtaí eile.

9 **Fáltais ó ranníocaíochtaí aoisliúntais breise ar luach saothair na seirbhíse poiblí**

Meastachán: €3.581 milliún, réadaithe: €3.377 milliún

Tharla an t-easnamh €204,000 mar thoradh ar ranníocaíochtaí níos lú ná mar a rabhthas ag súil le fáil ó ghníomhaireachtaí in 2019.

4.2 Fáltais ilghnéitheacha

	2019	2018
	€000	€000
Costais a aisghabhadh ó chomhlachtaí eile	347	234
Dleachtanna i dtaca le líonraí achair cathrach	927	877
Eile	23	79
Iomlán	**1,297**	**1,190**

4.3 Fáltais bhreise is iníoctha leis an Státchiste

	2019	2018
	€000	€000
Iarmhéid ag 1 Eanáir	—	—
Fáltais ón scéim i ndáil le trádáil astaíochtaí[a]	122,798	140,813
Fáltais ó fhíneálacha ar sháruithe trádála astaíochtaí[b]	261	—
Ducht teileachumarsáide na Gaillimhe Mhaigh Eo	117	96
Ciste Carbóin AE	—	98
Géilleadh deonach thuarastail na nAirí	15	16
Aistrithe chuig an Státchiste	(122,930)	(141,023)
Iarmhéid ag 31 Nollaig	**261**	**—**

Nóta [a] Is ionann €124.26 milliún agus ollsciar na hÉireann d'fháltais a d'eascair as liúntais a chur ar ceant i gCóras an AE i ndáil le Trádáil Astaíochtaí in 2019. Asbhaintear €1.46 milliún le haghaidh speansais riaracháin na Gníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil, rud a fhágann go bhfuil fáltas glan €122.8 milliún ann le tabhairt ar ais don Státchiste.

[b] Fuair an Roinn €261,271 ón nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil an 23 Nollaig 2019 i dtaca le fíneálacha a bhailigh sé ó dhá chuideachta Éireannacha i rith na bliana i ndiaidh sáruithe ar an scéim trádála astaíochta. Íocadh an iarmhéid ina iomláine leis an Státchiste i bhFeabhra 2020

Nóta 5 Soláthar Foirne & Luach Saothair

5.1 Líon na bhFostaithe

Comhionann le fostaithe lánaimsire	2019	2018
Líon foirne ag deireadh na bliana		
Roinn	383	395
Gníomhaireachtaí[a]	861	1,098
	1,244	**1,493**

Nóta [a] Is iad na gníomhaireachtaí a áirítear anseo an Ghníomhaireacht Forbartha don Mhol Digiteach, Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann, Iascaigh Intíre Éireann, Gníomhaireacht na Lochanna agus an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil. Baineann na sonraí pá gníomhaireachta a leanann leis na gníomhaireachtaí céanna sin.

5.2 Pá

Luach saothair na foirne uile (Roinn agus gníomhaireachtaí)

	2019 €000	2018 €000
Pá	70,139	67,535
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	217	239
Liúntais eile	1,480	1,464
Ragobair	53	53
ÁSPC an Fhostóra	6,501	6,047
Pá iomlán	**78,390**	**75,338**

Nóta Tagraíonn na socruithe pá le gné an phá d'fhocheannteidil A.1, A.4, B.1, C.1, C.3, D.1, E.1, E.3, F.1 agus F.3. Áiríonn na figiúirí seo airgead neamh-vótáilte lena chinntiú go gcomhlíontar treoirlínte ón Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe (Ciorclán 17/2013).

Luach saothair fhoireann na Roinne

	2019 €000	2018 €000
Pá	22,255	21,670
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	80	58
Liúntais eile	61	106
Ragobair	34	30
ÁSPC an Fhostóra	1,743	1,639
Pá iomlán	**24,173**	**23,503**

Luach saothair fhoireann ghníomhaireachta

	2019	2018
	€000	**€000**
Pá	47,884	45,865
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	196	181
Liúntais eile	1,360	1,358
Ragobair	19	23
ÁSPC an Fhostóra	4,758	4,408
Pá iomlán	**54,217**	**51,835**

5.3 Liúntais agus íocaíochtaí ragoibre

	Líon na bhfaighteoirí	Faighteoirí €10,000 nó níos mó	Íocaíocht aonair ab airde	
			2019	**2018**
			€	**€**
Foireann na Roinne				
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	21	2	14,186	17,124
Liúntais eile	11	3	20,614	19,424
Ragobair	31	—	4,469	3,076
Luach saothair breise i níos mó ná aon chatagóir amháin	7	1	14,245	7,677
Foireann ghníomhaireachta				
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	41	—	9,116	9,120
Liúntais eile	330	1	12,000	11,500
Ragobair	20	—	3,065	3,000
Luach saothair breise i níos mó ná aon chatagóir amháin	26	1	10,114	11,000

5.4 Socruithe eile maidir le luach saothair

Bhí beirt oibrithe de chuid na hearnála poiblí a raibh pinsin earnála poiblí á bhfáil acu fostaithe ar bhonn buan. Fostaíodh duine acu i Meotheamh 2019 agus d'éirigh siad as i mí na Samhna 2019. Fanann an dara duine fostaithe leis an Roinn agus tá na Fórsaí Cosanta ag bainistiú laghdú an phinsin seo i gcomhréir le prionsabail an Achta um Sheirbhís Phoiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile) 2012.

Cuimsíonn an cuntas seo caiteachas €346,749 i leith seisear oifigeach a bhí ag obair taobh amuigh den Roinn ar feadh 2019 go léir nó ar feadh cuid den bhliain agus ar íoc an Roinn a dtuarastail.

5.5 Ró-íocaíochtaí párolla

ag 31 Nollaig	**Líon na bhfaighteoirí**	**2019**	**2018**
		€	**€**
Ró-íocaíochtaí	28	91,207	120,744
Pleananna aisghabhála i bhfeidhm	12	67,588	86,557

Aistríodh 2 phlean aisghabhála ró-íocaíochta i leith 2 dhuine ar luach €2,498 chuig ranna eile sa bhliain.

Nóta 6 Ilghnéitheach

6.1 Costais chúitimh agus dlí

	Líon na gcásanna	Costais dlí arna n-íoc ag Roinn	Cúiteamh dáfa	Costais dlí dáfa	2019 Iomlán	2018 Iomlán
		€000	€000	€000	€000	€000
Éilimh ó fhostaithe	1	—	25	—	25	—
Éilimh ó eagraíochtaí / daoine seachtracha	4	—	164	66	230	155
		—	**189**	**66**	**255**	**155**

6.2 Maoiniú ón Aontas Eorpach

Áirítear leis an toradh a thaispeántar faoi fho-cheannteidil C.4 agus D.5 íocaíochtaí i leith tionscadal a chomh-mhaoinítear ón AE. Mar seo a leanas a bhí na meastacháin ar fháltais agus na fíorthorthaí (a taifeadadh i nóta 4.1, focheannteideal 5)

	2019 Meastachán	2019 Toradh	2018 Toradh
	€000	€000	€000
EMODnet, Ciste Eorpach Muirí agus Iascaigh	135	135	135
Cherish, Clár *INTERREG* na hÉireann - na Breataone Bige 2014-2020	325	219	173
ERA MIN2, *Horizon* 2020	27	18	60
ERA NET, *Horizon* 2020	—	—	92
Iomlán	**487**	**372**	**460**

Nóta: Fuair an Roinn réamhmhaoiniú €133,087 freisin ón Aontas Eorpach in 2019 i dtaca le tionscadail a riartar trí chuntais fionraí (2018: €335,518).

Nóta 7 Cuntais ilghnéitheacha

7.1 Ciste an Chláir Bonneagair Peitriliam

Ráiteas ar fháltais agus ar íocaíochtaí Chiste an Chláir Bonneagair Peitriliam don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2019.

	2019	2018
	€000	€000
Iarmhéid ag 1 Eanáir	5,918	6,211
Fáltais	314	335
Iocaíochtaí	(141)	(628)
Iarmhéid ag 31 Nollaig	**6,091**	**5,918**

Bunaíodh an Clár Bonneagair Peitriliam (CBP) i 1997 agus tá sé maoinithe ag cuideachtaí ola a bhfuil ceadúnas le haghaidh taiscéalaíocht amach ón gcósta acu a d'eisigh an Roinn. Tá sé mar aidhm aige taiscéalaíocht agus gníomhaíochtaí forbartha hidreacarbóin a chur chun cinn trí struchtúir tacaíochta áitiúla a láidriú, agus bailiú sonraí taighde agus taighde 'bunaithe ar an talamh' i limistéir amach ó chósta na hÉireann a mhaoiniú. Taifeadtar fáltais maidir leis an gCiste CBP mar leithreasaí-i-gcabhair agus íoctar isteach sa chiste iad trí mheán fhocheannteideal D.3.

Déanann Rannóg Gnóthaí Peitriliam na Roinne riar ar an gCiste.

7.2 An Ciste Náisiúnta Éifeachtúlachta Fuinnimh

Ráiteas ar fháltais agus ar íocaíochtaí an Chiste Náisiúnta Éifeachtúlachta Fuinnimh don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2019.

	2019	2018
	€000	**€000**
Iarmhéid ag 1 Eanáir	20,968	31,810
Fáltais	—	—
Infheistíochtaí	—	(10,842)
Iarmhéid ag 31 Nollaig	**20,968**	**20,968**

Bunaíodh an Ciste Náisiúnta Éifeachtúlachta Fuinnimh i 2014 faoi fhorálacha Rialacháin an Aontais Eorpaigh (an Scéim Oibleagáidí um Éifeachtúlacht Fuinnimh) 2014 (I.R. 131 de 2014). Is iad na cuspóirí a bhaineann leis an gCiste 1) tacú le seachadadh clár feabhsaithe éifeachtúlachta fuinnimh agus beart eile éifeachtúlachta fuinnimh, agus (2) forbairt margaidh do bhearta feabhsaithe éifeachtúlachta fuinnimh a chur chun cinn. Chuir an Rialtas €35 milliún ar fáil ó Chiste an Ioncaim ón Tobhach Carbóin don Chiste Náisiúnta Éifeachtúlachta Fuinnimh.

Tá maoiniú €14.03 milliún ar an iomlán ón gCiste Náisiúnta Éifeachtúlachta Fuinnimh infheistithe in *Ireland Energy Efficiency Investments plc* (*IEEI*). Tá maoiniú ann ón earnáil phríobháideach arb ionann é agus maoiniú an Stáit in *IEEI*. Tá ionadaíocht ag an Aire, mar aon leis na hinfheisteoirí eile, ar choiste comhairleach infheistíochta agus faigheann gach scairshealbhóir tuarascálacha bliantúla agus ráitis airgeadais eatramhacha ar fheidhmíocht *IEEI*. Chinn an tAire, i gcomhairliúchán leis an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, gan aon mhaoiniú eile a infheistiú in *IEEI* i ndiaidh Bealtaine 2018. Ag 31 Nollaig 2019, bhí luach €11.593 milliún ar infheistíocht an Stáit in *IEEI*.

Agus cead faighte ón Rialtas, agus le toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, chinn an tAire an Ciste Náisiúnta Éifeachtúlachta Fuinnimh a fhoirceannadh agus an t-airgead a bhí fágtha a shannadh leis an gCiste um Ghníomhú ar son na hAeráide. Níl aon airgead íoctha ón gCiste Náisiúnta Éifeachtúlachta Fuinnimh le húsáid ag an gCiste um Ghníomhú ar son na hAeráide. B'é €20.968 milliún an t-iarmhéid atá fágtha sa Chiste Náisiúnta Éifeachtúlachta Fuinnimh ag 31 Nollaig 2019.

Aguisín A Sceideal tailte agus foirgneamh

Is leis an Aire na hionaid réadmhaoine seo a leanas de chuid Ard-Oifig an Phoist:

1. Foirgneamh Ard-Oifig an Phoist
2. Stua Siopadóireachta Ard-Oifig an Phoist
3. 1-6 Foirgnimh Oifig an Phoist
4. 24-30 Sráid Anraí

Bainistítear na hionaid réadmhaoine seo faoi léasanna agus/nó ceadúnais arna ndeonú ag an Stát.

Is leis an Aire Iascach na Gaillimhe i gCathair na Gaillimhe agus Iascadh Abhainn Fhia/Abhainn tSocair i gCo. Dhún na nGall. Is é Iascach Intíre Éireann a bhainistíonn na hiascaigh sin.

Tá leas tairbhiúil ag an Aire sna líonraí achair cathrach freisin. Maoiníodh tógáil na líonraí sin i gcomhpháirt le húdaráis áitiúla áirithe agus le Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa.

Aguisín B Cuntais chomhlachtaí agus chistí faoi choimirce na Roinne Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil

Liostaítear sa tábla seo a leanas na comhlachtaí agus cistí atá faoi choimirce na Roinne agus áit a bhfuil oibleagáid ar an Roinn ráitis airgeadais a chur i láthair. Tugann sé le fios cén tréimhse lena mbaineann na ráitis airgeadais iniúchta deireanacha agus cathain a cuireadh i lathair an Oireachtais iad

Comhlacht/ciste roinne	Tréimhse chuntas-aíochta dheireanach	Data na tuairisce ar an iniúchadh	Dáta a bhfuair an tAire/an Roinn í	Dáta ar cuireadh i láthair an Oireachtais í
An Post	2018	29 Már 2019	29 Már 2019	29 Aib 2019
An Coimisiún um Rialáil Cumarsáide[a]	2018	29 Már 2019	13 Bea 2019	9 Iúil 2019
An Ghníomhaireacht Forbartha don Mhol Digiteach	2018	26 Mei 2019	26 Lún 2019	10 Már 2020
Údarás Craolacháin na hÉireann	2018	28 Mei 2019	29 Lún 2019	29 DF 2019
RTÉ	2018	30 Aib 2019	30 Aib 2019	28 Mei 2019
TG4	2018	11 Mei 2019	11 Mei 2019	2 MF 2019
Bord na Móna	2018	26 Mei 2019	26 Mei 2019	23 Iúil 2019
An Coimisiún um Rialáil Fóntais [b]	2018	21 Mei 2019	5 Iúi 2019	—
Eirgrid [c]	2018	21 Nol 2019	11 Fea 2019	15 Aib 2019
Bord Soláthair an Leictreachais	2018	1 Már 2019	22 Fea 2019	20 Már 2019
Corparáid Náisiúnta Pheitriliam na hÉireann	2018	6 Mei 2019	18 Mei 2019	12 Iúil 2019
An Ghníomhaireacht Chúltaca Ola Náisiúnta	2018	27 Mei 2019	28 Mei 2019	15 Iúil 2019
Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann	2018	28 Mei 2019	3 Iúil 2019	25 Iúil 2019
Iascach Intíre Éireann [b]	2018	19 Nol 2019	24 Ean 2020	—
Gníomhaireacht na Lochanna [b]	2018	26 Mei 2019	7 Ean 2020	—
An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil	2018	30 Mei 2019	7 DF 2019	27 Samh 2019
An Ciste Comhshaoil	2018	10 Nol 2019	10 Nol 2019	17 Nol 2019

Nóta
[a] Tréimhse an chuntais 1 Iúil 2017 go 30 Meitheamh 2018.
[b] Níl tuarascáil bhliantúil agus cuntais do 2018 curtha os comhair an Oireachtais fós.
[c] Tréimhse an chuntais 1 Deireadh Fómhair 2017 go 30 Meán Fómhair 2018.